

«کریم باوی» ملی پوش دهه ۶۰ در گذشت

از جبهه‌های خاکی تا مستطیل سبز

شنبه ۱۹ آذر ۱۴۰۱ - ۱۵ جمادی الاول ۱۴۴۴ - ۱۰ دسامبر ۲۰۲۲

رکود شکنی بازار ارزو طلا در ۷ ماه ابتدایی سال جاری

سناریوهای ترسناک برای دلار و سکه

همدلی | علی‌رغم گفته‌های فعالان چهارراه‌استانبول مبنی بر کاهش نوسانات ارزی، اما بانک مرکزی گزارش قابل توجهی از جهش خیره‌کننده قیمت دلار در هفته‌های اخیر منتشر کرده است؛ گزارشی که حکایت از رشد ۱۶ درصدی نرخ ارز در هفت ماه ابتدایی سال جاری دارد. به تازگی بانک مرکزی متوسط قیمت دلار و یورو در هفت ماه ابتدایی امسال را اعلام کرده که نرخ فروش این دو نوع ارز در مقایسه با مدت مشابه پارسال، ۱۶.۴ و ۳.۵ درصد رشد داشته است.

زنلنسیکی می‌خواهد شبه جزیره کریمه را از روسیه پس گیرد

تصمیم خطرناک او کر این در جبهه جنگ

همراهی چین با ادعاهای عربستان درباره ایران

صندلی فروشی در کتکور یا تقلب داوطلبان؟

شهرنامه

روزنامه سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران

راه‌پیمایی مسالمت‌آمیز تاسوعا چگونه شکل گرفت؟

روزی برای اوج‌گیری انقلاب

سال هفتم - شماره ۲۰۸۰ - ۸ صفحه - قیمت ۲۰۰۰ تومان

سرمقاله

اینترنت را بستید بحران کنترل شد؟

ماهدی مینوی استاد دانشگاه

آقای رئیس جمهور، در سخنرانی روز دانشجو در دانشگاه تهران، در حالی که همه شرکت کنندگان از هواداران دولت بودند و هیچ نشانه‌ای از چهره واقعی دانشگاهها - که این روزها بیشتر دیده می‌شود - وجود نداشت، در مورد فضای مجازی بیان کردند که «در باره فضای مجازی وعده‌هایی که داده شده را به یاد داریم، اما سخن این است که اگر دشمن بخواهد با استفاده از این فضا کشور را دچار آشوب و اغتشاش کند و در روند فعالیت‌ها اختلال ایجاد کند چه باید کرد؟

شرح در همین صفحه

یادداشت‌ها

سکوت اجباری همراهان دولت رئیس

روزنامه‌نگار

روز دانشجو در گذر تاریخ

فعال دانشجویی

باز یک همه‌کار می‌کند اما سیاسی نیست

فیض شریفی نویسنده

اعدام محسن شکاری سبب بروز واکنش‌هایی در داخل و خارج کشور شد

سوالاتی درباره یک اعدام ناگهانی

دفاع ابراهیم رئیس، تشکر احمد خاتمی

باز تاب جهانی اقدامات قضایی در ایران

همدلی | اعدام «محسن شکاری» موجی از واکنش‌ها را در شبکه‌های اجتماعی و افکار عمومی برانگیخت. شکاری از جمله بازداشت شدگان اعتراضات اخیر بود که بنا به گفته منابع رسمی در سوم مهرماه دستگیر شده بود و اولین جلسه دادگاه او در دهم آبان ماه برگزار شد. با این حال او کمی بیشتر از یک ماه پس از اولین جلسه دادگاهی خود صبح روز پنجشنبه ۱۷ آبان ماه اعدام شد. موضوعی که باعث انتقادات برخی شد.

برخی سیاسیون معتقدند که وضعیت سیاسی به نقطه انفجار رسیده است

وضعیت کشور زیر ذره‌بین تحلیل

همدلی | چهره‌های سیاسی مختلفی درباره شرایط کشور تحلیل‌های خود را ارائه داده‌اند. تحلیل‌هایی که مبتنی بر خواسته‌ها و مطالبات مردم است. بیشتر این تحلیل‌ها تأکید دارد که شرایط ایران از وضعیت عادی خارج شده و لازم است که مقامات عالی‌رتبه کشور برای آن فکری کنند. این تحلیل‌گران تأکید دارند که حاکمیت باید به آزادی‌های بیشتر اجتماعی مردم تن دهد و مطالبات جوانان را به رسمیت بشناسد. محمدعلی محسنی‌بندی نماینده نوبنهر در گفت‌وگو با شفقنا اظهار کرد: «هر سه قوه باید مراقب بوده و برای حل مشکلات و پاسخ به مطالبات جوانان اقدام کنند چراکه اینها سرمایه‌ها و آینده‌سازان کشور هستند.» این نماینده مجلس گفت: «متأسفانه بسیاری از نخبگان و تحصیلک‌کردگان و حتی اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها در حال ترک کشور هستند و بارها من در نطق‌های مختلف عرض کردم که باید به مطالبات آن‌ها پاسخ گفت...»

Grid of VPN service logos including P, Telegram, Free VPN, VPN USA, VPN Robot, etc.

قیمت‌های کمر شکن در بازار فیلتر شکن

یادداشت

روز دانشجو در گذر تاریخ

با تأسیس انجمن‌های اسلامی، هنوز دوره تثبیت را انجمن‌ها از سر نگذرانده بودند که دانشگاهها تن به پروژه «انقلاب فرهنگی» دادند. با شکل‌گیری انقلاب فرهنگی تحول مهم دیگری در جامعه دانشگاهی ظهور و بروز کرد، به طوری که موضوع نوسازی دانشگاهها، دانشگاهها را از سال ۵۹ تا ۶۱ به طور کامل تعطیل کرد. در دوره انقلاب فرهنگی و حتی پس از آن، در سال‌های جنگ ایران و عراق، جنبش دانشجویی که عموماً تحت عنوان انجمن‌های اسلامی می‌توانست ادامه حیات بدهد، در تحولات اجتماعی و سیاسی آن روزها نقش مهمی ایفا کرد، که به طوری که در انتخابات مجلس دوم دفتر تحکیم وحدت، فهرست انتخاباتی ارائه کرد. هر چند همان فهرست انتخاباتی، موجب تذبذب و اشفاق‌هایی در این جریان شد، به طوری که سه طیف راست، چپ و میانه در درون دفتر تحکیم وحدت شکل گرفت.» با این حال طیف چپ دفتر تحکیم در آن سال‌ها مورد حمایت میرحسین موسوی نخست‌وزیر آن دوره بود. با شکل‌گیری دولت هاشمی معادله و دیسپلین حاکم بر فضای آن روزها به شکل قابل ملاموسی دچار تغییر و دگرپدیی شد. این استحاله‌گری باعث شد که گروه راست جدا شده تحکیم و انجمن‌های راست‌گرا از انزوا خارج و هر روز در بطن قدرت قرار بگیرند. اما گروه چپ در این دوره دچار انزوا و گوشه‌نشینی شد و هر روز نسبت به پیش ضعیف‌تر می‌شدند. عزت‌نشینی این طیف منجر شد که به منتقد اصلی دولت سازندگی مبدل شوند و از طرف دیگر باعث انباشت چپ مجدد از موضع اقلیت خارج شد و به ایفای نقش و نقش‌آفرینی در سپهر سیاسی پرداختند. دولت اصلاحات با توجه به شعار انتخاباتی خاتمی یعنی «توسعه سیاسی» جنبش دانشجویی مجدد توانست به عرصه کنش‌گری باز گردد و به تحق و تعمق دموکراسی کمک کند، اما در همین ابتدای راه، جنبش دانشجویی با چالش و بحران جدی ۱۸ تیر ۷۸ مواجه شد که این مهم در وهله اول باعث به حاشیه راندن جنبش دانشجویی و در وهله بعد، منجر به ضربه‌ای سنگین بر جسم دانشجویی شد. فضای نسبتاً باز دولت خاتمی از یک سو و فشار گروه‌های مختلف راست‌گرا از سوی دیگر باعث شکل‌گیری «رادیکالیسم جدیدی» در فضای سیاسی آن روزها شد. این رادیکالیسم در تشکیلات دانشجویی باعث اختلاف نظرهای بنیادینی شد که گروه سنتی دفتر تحکیم به اصلاحات بدون خروج از مرزهای قانون اساسی اصرار می‌ورزیدند و گروه مدرن بر اصلاح قانون اساسی پافشاری می‌کردند. اختلاف نظرهای شدید این دو گروه منجر به تقسیم‌بندی جدیدی در تحکیم وحدت شد که طیف سنتی به «طیف شیراز» و طیف مدرن به «طیف علامه» شهره شدند و در نهایت گروه مدرن تحکیم شعار «سور از خاتمی» را سر دادند.

هر چند در دولت خاتمی کاستی‌هایی وجود داشت و ناملایماتی با جنبش دانشجویی صورت گرفت، اما می‌توان ادعا کرد که دوران پر بار و پهلر جنبش دانشجویی و آزادی عمل آنها بعد از انقلاب در همین دولت خاتمی بود. با پایان یافتن دولت خاتمی و شکل‌گیری دولت هفتم سوم آفول جنبش دانشجویی شروع شد. پوپولیسم احمدی‌نژادی، سیاست ناصواب و عملاً تقلبی دولت احمدی‌نژاد با تشکیلات دانشجویی باعث به انزوارفتن کامل جنبش دانشجویی شد. کامکان در این دولت به دلیل بی‌قانونی یا سیاست غلط بورسیه‌های غیرقانونی، ستاره‌دار کردن، تعلیق و اخراج دانشجویان باعث تشدید و رواج «پدیده فرار مغزها» و تعطیل شدن تشکل‌هایی دانشجویی شد. در دولت ۸ ساله عدالت‌محور فقط طیف نزدیک به دولت که بعضاً با بسیج دانشجویی قابل جمع بود، اجازه فعالیت داشتند و جنبش دانشجویی تحول‌خواه و مستقل بعد از وقایع ۸۸ به طور کامل به محاق رفت. فلذا بدون اغراق می‌توان ادعا کرد که جنبش دانشجویی با معیارهای آزادی و عدالت‌خواهی، استقلال، نقد قدرت و روشنگری به طور کامل در دولت احمدی‌نژاد برای همیشه صاف شده و در شروع دولت روحانی، هم به واسطه محدودیت‌های دولت احمدی‌نژاد و عملاً شعارهای تند و بعضاً هیجانی انتخاباتی روحانی، روزنه‌امیدی در دل جنبش دانشجویی زنده شد که جنبش دانشجویی و دانشگاه‌ها یکی از مهم‌ترین عاملان پیروزی حسن روحانی بودند. شوربخانه به دلیل سیاست‌های حذفی در دانشگاهها، دولت روحانی هم چنگی به دل نزد جنبش دانشجویی همچنان در انزوا و در رخت کامل به سر می‌برد و تسلل باطل احمدی‌نژادی بر مدار جنبش دانشجویی در حال چرخش بود. در دولت سیزدهم هم وضعیت و وضعیت دانشگاهها، اقتصاد، فرهنگ، سیاست، جامعه و در یک کلام هم چیز «ظاهر و من الشمس» است.

مخلص کلام اینک: این گونه‌بر خوردها با فعالان دانشجویی و کنش‌گران سیاسی، اجتماعی فرهنگی و بیاعت و اگرایی، گسست، ترویج خشونت و بی‌اعتمادی در جامعه می‌شود که به تبع این فرآیند منفی و ناسالم «تراز وحشت» می‌تواند در جامعه به بالاترین حد خود برسد. در این صورت طبق گفته «کارل پوپر» سیستم اجرایی ما به یک سیستم «بستایی» مبدل می‌شود که تا به امروز برخی رفتارهای ناسانسی سیستم اجرایی درصد فراوانی بالایی در جامعه داشته است. ۱۶ آذر در تقویم کشورمان روز غریبی است.

یادداشت

سکوت اجباری همراهان دولت رئیس

رضا صادقیان - اعتبار انتقال از چهره‌های سیاسی، صاحبان قدرت و سیاست‌گذاران به محتوی نقد را تطای دارد و شخص نقد شوند و زمان نقد برای سنجش عیار نقد از اهمیت برخوردار نیست. این روزها روزنامه‌نگاران و مدافعان دولت سکوت اختیار کرده‌اند، سکوت آنان نه تنها اختیاری نیست، بلکه آنان ناچار هستند در زمانه امروز مهر سکوت بر لب بزنند و مانند سایر شهروندان نظاره‌گر تصمیم‌های نادرست دولت باشند. اگر چند صبحی به عقب‌تر برویم، سکوت کنندگان امروز را در دولت گذشته زبان گویای منتقدان می‌بینیم. افرادی که از بامداد تا شامگاه دولت دوازدهم را به دلایل متعدد مورد نقد قرار می‌دادند. انتخاب آن شیوه به عنوان رویکردی که از صاحبان قدرت مطالبه‌گری می‌کرد، بسیار درست است، چرا که ایست صاحبان کرسی‌های تصمیم‌گیری پیوسته مورد سنجش و نقد بدون تعارف قرار بگیرند. حتی اگر نقد کوبنده باشد و به اصطلاح زمینه ناراحتی مدیر مربوطه را فراهم کند. افراد خموش امروز در سال گذشته نقد دولت از منظر اقتصادی، سیاسی، انتقاد از دولت به دلیل بی‌تصمیمی درباره کرونا، نقد دولت به دلیل تورم، افزایش نرخ ارز، اهمیت ندادن به رشد شتابان نقدینگی، نقد دولت در زمینه فروش نفت و کاهش صادرات کالا و... را انجام می‌دادند، اما کسانی که آن روزها نماینده نقد دولت بودند، این روزها سکوت کردند. چرا که دفاع آنان از دولت سیزدهم و هورا کشیدن برای دولتی که هنوز کارنامه مشخصی در حوزه اقتصاد و عملی کردن وعده‌های انجام‌ن داده است، بسیار دشوار است. نگاه مدافعان دولت سیزدهم در گذشته انتقادی و امروز پیشه کردن سیاست سکوت است. انتخاب این رویه با هر دلیلی صورت گرفته باشد، حکایت از آن دارد که این افراد نه منتقد بوده‌اند و نه سودای نقد سیاست‌های اشتباه دولت را داشته‌اند. بحث اساسی آنان کاهش هزینه تصمیم‌های اشتباه نبوده است، بلکه آنان شخص سیاست‌مدار برایشان از اهمیت نقد برخوردار بوده است، مسئله آن بود که شخص از نقد کنند و در کنار آن و برای تصویرسازی مخاطب گوشه چشمی هم به سیاست‌ها داشته باشند. برای این افراد روحانی، جهانگیری، ظریف و... قابل نقد هستند، اما رئیس، مخبر و حتی وزیران پر حاشیه و هژزین‌ها قابل نقد نیستند. در واقع منتقدان نشان دادند که منتقدان رفتاری، شخصی و لحظه‌ای هستند. منتقدانی که جریان رقیب قابل نقد است، اما قلم‌شان به سوی دولت جدید نمی‌چرخد. سکوت می‌کنند تا دل کسی از نقد آن رنجیده خاطر نشود؛ به عبارتی ما با منتقدان سفارشی روبرو هستیم.

اما این سکوت را می‌توان به سلبی بودن رفتار آنان در حوزه سیاست نیز مرتبط دانست؛ چه بسا بخش زیادی از جریان اصول‌گرا قبل از برگزاری انتخابات سال ۱۴۰۰ چنین رویکردی را پیشه کرده بودند. به این نیز اضافه کنیم، بخش زیادی از نیروهای رسانه‌های مدافع دولت سیزدهم، کنش‌گری خود به دلیل تعریف شدن در حلقه اصول‌گرایان در زمینه اجتماعی و رسانه‌ای را بر اساس رفتار سلبی در سیاست تعریف کردند. بنابراین آنان اتحاد نسبی، جمع شدن دور یک گزینۀ نهایی، نقد دولت دوازدهم، پیشه کردن رفتار ستیزنده با کاندیدای نزدیک به جریان دولت سابق و حتی تصمیم‌گیری درباره احیای برجام و سیاست خارجی را به صورت سلبی و نه ایجابی دنبال کرده است. به عبارتی دیگر؛ این افراد تنها به فکر انتقاد بودند، بدون آنکه برای فردی بعد از انتقاد برنامه و چشم‌انداز مشخصی داشته باشند. بنابراین وقتی طرف مقابل به هر دلیل از صحنه سیاست بیرون می‌رود و یا بیرون گذاشته می‌شود، منتقدان دیروز به دلیل نبود گزینه قابل نقد و نبود کوچک‌ترین چشم‌انداز مشخصی و سیاست‌های عملگراییه سکوت اختیار می‌کنند. چرا که تمام رفتار آنان در سپهر عمومی بر اساس نفی رقیب سیاسی بنیان گذاشته شده بود.

سرمقاله

اینترنت را بستید، بحران کنترل شد؟

محسن صنعی - آقای رئیس جمهور، در سخنرانی روز دانشجو در دانشگاه تهران، در حالی که همه شرکت کنندگان از هواداران دولت بودند و هیچ نشانه‌ای از چهره واقعی دانشگاهها - که این روزها بیشتر دیده می‌شود - وجود نداشت، در مورد فضای مجازی بیان کردند که «در باره فضای مجازی وعده‌هایی که داده شده را به یاد داریم، اما سخن این است که اگر دشمن بخواهد با استفاده از این فضا کشور را دچار آشوب و اغتشاش کند و در روند فعالیت‌ها اختلال ایجاد کند چه باید کرد؟ دلیل محدودیت‌های ایجاد شده تلاش دشمن برای ایجاد ناآمنی در کشور بر بستر این فضاست و حتم بدانید پس از عادی شدن وضعیت، شرایط متفاوت خواهد شد.» نگارنده، بنا دارد، این سخن جناب رئیس جمهور را به نقد بگذارد، اما قبل از آن اندکی به شرایط جلسه‌ای که در دانشگاه تهران برگزار شده بود، می‌پردازم. این جلسه، هیچ شبهاتی حتی با جراتی که خود دولت‌نشین فعلی از جمله بهادری چهرمی، یازگانی یا قاضی‌زاده هاشمی با دانشجویان در دانشگاه‌های مختلف کشور بر گزار می‌کنند، نداشت. آیا آن اگر جلسه دانشجویی برگزار می‌شود، اکثر دانشجویان دختر، چادری هستند؟ چنین است. این جلسه به ترتیبی بود گویی در دانشگاه تهران، فقط دانشجوی دختر چادری است. در این جلسه، موقعی که یکی از دانشجویان در سخنانش، عبارت «حزب منحلۀ مشارکت» را به کار برد، همه برای او کف زدند، یا وقتی که رئیس‌ی از علت فیلتر شدن اینستاگرام و واتساپ گفت، حضاران برای او دست زدند و او را تشویق کردند. اما می‌پردازم به اصل موضوع، آیا با بستن اینترنت، توانستید بحرانی که حدود سه ماه است کشور را فرا گرفته است، کنترل کنید به طوری که روزی را داشته باشیم که مثلاً اعتراضی وجود نداشته باشد؟ آن چه به عنوان ناظر می‌بینیم این است که فیلتر کردن واتساپ و اینستاگرام، هیچ تأثیری بر مدیریت بحران نداشته است، به جز این که نارضایتی‌ها را افزون کرده است و باعث اختلال در بسیاری از کسب و کارها شده است. چه بسیار شرکت‌های اینترنتی، که فعالیت خود را محدود کرده‌اند! چه خسارت‌های عمده‌ای که بر تجارت اینترنتی وارد شد! آیا اگر در یک جنگ، دشمن از دریا، برای حمله به کشور استفاده بکند، به دنبال خشک کردن دریا می‌رویم؟ همه مسئولان امنیتی مدعی هستند که تعداد معترضان در خیابان، صد هزار نفر بیشتر نیستند، اگر چنین است پس چرا همه مردم ایران، مجازات می‌شوند؟ آیا اصلاً در نیافتن‌هاید که با نسلی روبرو هستید که راه استفاده از تکنولوژی را بلد است. اگر سطح ارتباطات بین‌المللی اینترنت کشور را به حداقل ممکن برسانید، نمی‌توانید ارتباطات این نسل و هم چنین ارتباطات بین‌المللی آن را از بین ببرید؟ پس بهتر است به جای تصور فیلتر کردن و محدود کردن دسترسی مردم به اینترنت، همان‌طور که خود به اینترنت بدون فیلتر دسترسی دارید و فعال صحنه توئیتر و اینستاگرام هستید، این فضا را هم برای مردم، آزاد بگذارید و به جای این که فکر کنید با محدود کردن و فیلترینگ می‌توانید بحران موجود را کنترل کنید، به سمت رضایت‌مندی و افق‌سازی مردم بروید.